

SWETIC Positionspapper

Genomförande av ECGT-direktivet i Sverige

SWETIC (Swedish Association for Testing, Inspection and Certification) välkomnar genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/825 (Empowering Consumers for the Green Transition, ECGT). Direktivet är ett viktigt steg för att stärka konsumenternas förtroende för miljö- och hållbarhetspåståenden och motverka vilseledande marknadsföring.

För att direktivet ska få avsedd effekt behöver genomförandet säkerställa att de aktörer som granskar och verifierar hållbarhetsmärkningar uppfyller höga krav på kompetens, opartiskhet och oberoende. SWETIC anser att den etablerade europeiska ordningen för ackreditering och tredjepartsbedömning bör utgöra utgångspunkten för hur kraven på kompetens, opartiskhet och oberoende tillämpas vid genomförandet av ECGT.

Ackreditering och oberoende

EU:s kvalitetsinfrastruktur bygger sedan länge på ackreditering enligt förordning (EG) nr 765/2008 och harmoniserade internationella standarder för provning, inspektion, verifiering och certifiering. Genom ackreditering granskas verksamheter regelbundet av den nationella ackrediteringsmyndigheten med avseende på bland annat kompetens, opartiskhet, organisatoriskt oberoende och kvalitetssystem.

ECGT ställer krav på att hållbarhetsmärkningar ska övervakas av oberoende verifierare, men direktivet anger inte i detalj hur detta oberoende ska bedömas eller organiseras. SWETIC anser därför att ackreditering bör erkännas som en etablerad grund för att visa att kraven på kompetens, opartiskhet och oberoende är uppfyllda.

Inom det ackrediterade systemet finns redan internationella standarder som reglerar dessa frågor. Exempelvis anger ISO/IEC 17029 redan krav på kompetens, opartiskhet och oberoende för validerings- och verifieringsorgan och utgör därmed en etablerad grund för att bedöma kraven på oberoende vid genomförandet av ECGT.

Svenska myndigheter bör tillämpa ett funktionsbaserat synsätt där juridisk, organisatorisk eller funktionell separation kan uppfylla kraven på oberoende, förutsatt att relevanta ackrediteringsstandarder följs. Detta bör även kunna omfatta företag inom samma koncern, under förutsättning att verksamheterna uppfyller de krav på opartiskhet och oberoende som följer av ackrediteringen.

Ett harmoniserat genomförande

Ett enhetligt genomförande av ECGT är viktigt för den inre marknadens funktion. Om medlemsstaterna utvecklar olika nationella tolkningar av kraven på oberoende riskerar företag att möta skilda regelverk på olika marknader. Det skapar osäkerhet, försvårar gränsöverskridande verksamhet och minskar värdet av den gemensamma europeiska ackrediteringsstrukturen.

Sverige bör därför verka för ett harmoniserat genomförande där ackreditering och oberoende tredjepartsbedömning tas till vara som etablerade verktyg för att säkerställa kompetens, opartiskhet och trovärdighet.

Det kommande Green Claims-regelverket väntas innebära ytterligare krav på verifiering av miljöpåståenden. Ett genomförande av ECGT som bygger vidare på den etablerade europeiska kvalitetsinfrastrukturen skapar därför goda förutsättningar även inför kommande EU-reglering.

SWETIC rekommenderar

SWETIC uppmanar regeringen och berörda myndigheter att:

- utgå från den etablerade europeiska ackrediteringsordningen och relevanta internationella standarder, såsom ISO/IEC 17029, vid bedömningen av verifierares kompetens, opartiskhet och oberoende inom ramen för ECGT,
- klargöra att funktionell, organisatorisk och juridisk separation kan uppfylla kraven på oberoende när relevanta ackrediteringsstandarder följs,
- verka för en harmoniserad tillämpning av ECGT inom EU,
- involvera SWETIC, Swedac och andra relevanta aktörer i det fortsatta genomförandet och i framtagandet av nationell vägledning.

Genomförandet av ECGT är en möjlighet att stärka konsumenternas förtroende för miljö- och hållbarhetspåståenden. SWETIC ser fram emot en fortsatt dialog med regeringen och berörda myndigheter om hur genomförandet av ECGT kan utformas på ett sätt som stärker konsumenternas förtroende och samtidigt tar till vara den etablerade europeiska kvalitetsinfrastrukturen.